

Nova dijagnostika plućne fibroze samo u anesteziji

I. Kovačić | 09. oktobar 2017. 17:58 |

Profesorka dr Violeta Mihailović Vučinić: Primenom kriobiopsije nepogrešivo se utvrđuju promene na plućima. Terapija koja se primenjivala do pojave nova dva leka nije imala gotovo nikakav učinak

Foto: P.Mitić

OBOLELI od plućne fibroze nepoznatog uzroka i u Srbiji se od prošle godine leče sa dva najsavremenija leka, koji su se za deceniju primene u svetu pokazali veoma efikasnim. Osim toga, od prošle godine kod nas se u otkrivanju ove teške bolesti primenjuje i kriobiopsija, bronhološka metoda, koju zasada radi samo jedan stručnjak.

U intervjuu za "Novosti" profesorka dr Violeta Mihailović Vučinić, pulmolog, direktorka Klinike za pulmologiju Kliničkog centra Srbije, kaže da se procenjuje da u Srbiji ima od 150 do 200 obolelih od idiopatske plućne fibroze i da je upravo za njih učinjen ogroman pomak u terapiji, kao i u pravilnom dijagnostikovanju bolesti:

- Terapija koja se primenjivala do pojave nova dva leka nije imala gotovo nikakav učinak i pacijentima je stanje uglavnom bivalo nepromenjeno. Novi lekovi daju rezultate u lečenju. Jedan

se primenjuje kod lakše do srednje teške forme fibroze, dok je drugi namenjen za srednje tešku i tešku formu bolesti.

Osim toga, značajna je i primena kriobiopsije.

- Do pre samo neku godinu svest o postojanju idiopatske plućne fibroze među lekarima je bila vrlo mala i uglavnom su pacijentima sa simptomima ove bolesti pripisivane dijagnoze poput hronične opstruktivne bolesti pluća ili su upućivani na mnogobrojne kardiološke preglede. Sada, primenom kriobiopsije iz pacijentovih pluća uzima se uzorak tkiva i nepogrešivo se utvrđuju promene koje su prisutne na plućnom tkivu.

TRI GRUPE PACIJENATA

*** *Koliko je idiopatska plućna fibroza česta u svetu?***

- Prema nekim epidemiološkim podacima, oko pet miliona ljudi u svetu boluje od idiopatske plućne fibroze, a smatra se da godišnje oboli oko 50.000. Dosta visoku incidencu imaju Velika Britanija, Belgija i Italija. Bolest se ne ispoljava kod svih obolelih na isti način. Kod jedne grupe pacijenata vrlo brzo propada disajna funkcija, kod druge grupe bolest se dosta dugo drži stabilno, a kod nekih dođe do fibrozirajućih promena koje donekle oslabe disajnu funkciju i tako žive dugi niz godina bez pogoršanja.

*** *Da li se kriobiopsija radi svakom pacijentu ako se sumnja da boluje od plućne fibroze?***

- Ne, ova metoda može da se primeni kod pacijenata koji su u zadovoljavajućem zdravstvenom stanju i mogu da podnesu uvođenje u totalnu anesteziju. Isto važi i za takozvanu otvorenu biopsiju, hiruršku metodu koja podrazumeva otvaranje grudnog koša. Nažalost, nije mali broj pacijenata kod kojih je usled bolesti disajna funkcija ozbiljno narušena i zbog toga ne mogu da budu podvrgnuti tako invazivnom ispitivanju.

*** *Kako se kod tih pacijenata postavlja dijagnoza?***

- Odluka o dijagnozi uvek se donosi konzilijarno. Ukoliko nema histopatološkog nalaza obavezna je spirometrija kojom se utvrđuje disajna funkcija kao i snimanje pluća skenerom visoke rezolucije koji tačno snima promene na plućima koje su karakteristične za plućnu fibrozu.

DOPUNSKI TRETMAN KISEONIKOM

*** *Osim lekova, šta može da pomogne u terapiji obolelih?***

- S obzirom na to da fibrozirajuće promene na plućima slabe disajnu funkciju, kod teško obolelih značajna je dopunska terapija kiseonikom. Tim pacijentima se dodeljuje aparat za kiseonik koji koriste u kućnim uslovima. U svetu postoje kiseonični aparati koji mogu da stanu u torbu tako da pacijent može da se kreće. Kod nas su ti aparati i dalje glomazni i zbog toga pacijenti moraju da ostaju kod kuće.

*** *Koje promene plućna fibroza stvara na plućima?***

- Fibrozirajuće promene znače da se tkivo pluća pretvara u ožiljno, steže se i na kraju se gube alveolarni prostori u plućima, zbog čega propada disajna funkcija. Kod idiopatske plućne fibroze,

dakle kada je bolest nastala iz nepoznatog razloga, fibroziranje tkiva ne može da se vrati. Ide progresivno i trajno, a simptomatologija je vrlo teška.

* Koji simptomi nastaju usled ove bolesti?

- To je vrlo uporan suv kašalj zbog koga pacijenti ponekada ne mogu ni da pričaju. Imaju otežano disanje, a u fazama nedostatka vazduha i umor i malaksalost čak i kad se hoda po ravnom. Zbog dramatično narušene disajne funkcije oni često gube na telesnoj težini jer im je apetit slab. Skloni su čestim infekcijama pluća, zbog čega je prisutna temperatura i vrlo produktivan kašalj. Zbog toga moraju da piju i antibiotike.

* Da li postoje grupe ljudi koje su sklonije ovom oboljenju?

- Idiopatska plućna fibroza je bolest nepoznatog uzroka od koje uglavnom obolevaju ljudi posle 45. godine. Vrlo retko, a to znači kod nešto manje od pet odsto pacijenata, ova bolest može da se ispolji u ranijim godinama i tada kažemo da je genetski uslovljena. Poznati uzroci koji dovode do pojave izvesnog stepena plućne fibroze su primena citostatika i pojedinih kardioloških lekova, primena zračne terapije, a u riziku su osobe koje se bave uzgajanjem pečuraka, ptica ili rade u tekstilnoj industriji. Srećom, u slučaju poznatih uzroka koji dovode do stvaranja ožiljnog tkiva na plućima, ove promene mogu da se leče i da se tkivo vrati na staro.

* Koja grupa pacijenata je brojnija, ona kod koje bolest nastaje iz nepoznatih ili iz poznatih razloga?

- Idiopatska plućna fibroza je samo jedna od intersticijskih bolesti pluća, ali je najčešća. Govoreći u brojkama, 35 odsto intersticijskih bolesti čine one koje su poznatog uzorka, a 65 odsto čine idiopatske, među njima 55 odsto otpada na idiopatsku plućnu fibrozu.